

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Question Nos. 1 and 10 are compulsory.
  2. Attempt any two questions out of the remaining from each section.
  3. Attempt six questions in all.
  4. Both the sections should be written in the same answer book.
  5. Use of calculator is allowed. Each step of the calculator should be clearly written in the answer book.
  6. Figures to the right indicate full marks.
  7. Graph paper will be provided.

Section I

- Q. 1** Discuss the various assumptions about psychological testing and assessment. (18)
- Q. 2** Define reliability. Explain the concept of split half reliability and inter score reliability. (16)
- Q. 3** Explain the concept of validity. Discuss content validity in detail. (16)
- Q. 4** What is item analysis? Explain i) item difficulty index ii) item reliability index (16)
- Q. 5** a) Describe WAIS-III as an intelligence test. (08)
 b) Explain the procedure of administering, scoring and interpreting Rorschach. (08)

Section II

- Q. 6** a) Describe the steps in preparing a frequency distribution table. (03)
 b) Arrange the following scores in a frequency distribution table. (10)
 110, 120, 178, 127, 154
 180, 175, 189, 158, 135
 205, 210, 208, 148, 182
 138, 145, 148, 171, 152
 164, 198, 169, 140, 117
 154, 142, 131, 114, 128
 119, 124, 144, 127, 173
 126, 135, 158, 169, 194
 N = 40
- c) Plot histogram for the above distribution. (03)
- Q. 7** a) Describe the characteristics of the Mean. (03)
 b) Calculate the mean, median and mode for the following distribution. (13)

CI	Frequencies
95-99	4
90-94	6
85-89	11
80-84	12
75-79	15
70-74	10
65-69	8
60-64	3
55-59	1
	N = 70

- Q. 8** a) Why is standard deviation considered as the best measure of variability? (03)
b) Calculate QD for the following distribution. (09)

CI	Frequencies
80-89	2
70-79	5
60-69	9
50-59	12
40-49	20
30-39	15
20-29	12
10-19	5
	N = 80

- c) Calculate P_{75} and PR of 65 for the distribution. (04)

- Q. 9** Write short notes on any four of the following. (16)

- a) Skewness   d) 'Z' score
b) Kurtosis   e) Characteristics of normal curve
c) Stanine   f) 'T' Score

- Q. 10** a) What are the uses of the correlation coefficient? (04)
b) Calculate correlation for the data given below using the Rank difference method. (13)

X	Y
50	150
55	145
42	169
75	136
89	121
62	149
34	172
53	151
55	141
90	163

- c) Interpret your answer. (01)

*****

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. प्रश्न क्र. १ आणि प्रश्न क्र. १० अनिवार्य आहेत.
 २. प्रत्येक विभागातून उर्वरित प्रश्नापैकी प्रत्येकी दोन प्रश्न सोडवा.
 ३. एकूण सहा प्रश्न सोडवा.
 ४. दोन्ही विभागातील प्रश्न एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.
 ५. साधे गणयंत्रक वापरण्यास परवानगी आहे. गणितीय प्रक्रियेची प्रत्येक पायरी स्पष्टपणे लिहा.
 ६. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 ७. आलेख कागद पुरविला जाईल.

विभाग I

- प्र. १ मानसशास्त्रीय कसोटी व मुल्यनिर्धारणातील विविध गृहीतकल्पनांची चर्चा करा. (१८)
- प्र. २ विश्वासार्हताची व्याख्या द्या. अर्धखंडीत विश्वासार्हता आणि परिक्षक अंतर्गत विश्वासार्हता स्पष्ट करा. (१६)
- प्र. ३ वैधतेची संकल्पना स्पष्ट करा. आशयात्मक वैधतेची सविस्तर चर्चा करा. (१६)
- प्र. ४ घटक विश्लेषण म्हणजे काय? घटक काठीण्य निर्देशांक आणि घटक विश्वासहिता निर्देशांक विशद करा. (१६)
- प्र. ५ अ) WAIS-III बुद्धीमापन कसोटी स्पष्ट करा. (०८)
 ब) रोशांच्या शाईंच्या डागाच्या चाचणीची व्यवस्थापन पद्धती, गुणांकन व अर्थग्रहण स्पष्ट करा. (०८)

विभाग II

- प्र. ६ अ) वारंवारिता विभाजन तत्काच्या अवस्था/टप्पे स्पष्ट करा. (०३)
 ब) खालील सुय्या प्राप्तांकापासून वारंवारिता विभाजन तत्का तयार करा. (१०)
- ११०, १२०, १७८, १२७, १५४
 ११८, १७५, १८९, १५८, १३५
 २०५, २१०, २०८, १४८, १८२
 १३८, १४५, १४८, १७१, १५२
 १६४, १९८, १६९, १४०, ११७
 १५४, १४३, १३१, ११४, १२८
 ११९, १२४, १४५, १२७, १७३
 १२६, १३५, १५८, १६९, १९४

N= ४०

- क) वरील विभाजन तत्काचा पॉलीगॉन काढा. (०३)

प्र. ७ अ) मध्यमानाची गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

(०३)

ब) खालिल वितरणाचा मध्यमान, मध्यांक आणि बहुलक काढा.

(१३)

प्राप्तांक (CI)	वारंवारिता (f)
९५-९९	४
९०-९४	९
८५-८९	११
८०-८४	१२
७५-८९	१५
७०-७४	१०
६५-६९	८
६०-६४	३
५५-५९	१
	N = ७०

प्र. ८ अ) विचलनहिलतेच्या परिमाणातील प्रमाण विचलन परिमाण का उत्तम मानले जाते.

(०३)

ब) खालील वितरणाचा चतुर्थक विचलन काढा.

(०९)

प्राप्तांक (CI)	वारंवारिता (f)
८०-८९	२
७०-७९	५
६०-६९	९
५०-५९	१२
४०-४९	२०
३०-३९	१५
२०-२९	१२
१०-१९	५
	N = ८०

क) वरील वितरणाचा P_{65} आणि ६५ चा PR काढा.

(०४)

प्र. ९ खालिलपैकी कोणत्याही ४ टिपा लिहा.

(१६)

अ) स्क्यूनेस

ड) 'झेड' प्राप्तांक

ब) कटोसिस

इ) प्रसामान्य वक्राचे गुणवैशिष्ट्ये

क) स्टानाईन

फ) 'टी' प्राप्तांक

प्र. १० अ) सहसंबंध गुणांकचे उपयोग काय असतात?

(०४)

ब) खालील संचातील सहसंबंध श्रेणी अंतर पद्धतीने काढा.

(१३)

क्ष	य
५०	१५०
५५	१४५
४२	१६९
७५	१३६
८९	१२१
६२	१४९
३४	१७२
५३	१५१
५५	१४१
९०	१६३

क) आपल्या सहसंबंध अर्थ स्पष्ट करा.

(०१)

*****

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Attempt questions from one of the following:
    - a) Attempt any two questions from Ques. No. 1 & any three questions from Q. No. 2 to Q. No. 8.
    - b) Attempt any five questions from Q. No. 2 to Q. No. 8.
  2. Figures to right indicate full marks.

- Q.1** A) Discuss biological, psychological and sociocultural causes of abnormal behavior. **20**
- B) Describe conditions related to somatoform disorders. Explain theories and treatment of somatoform disorders. **20**
- C) Explain various symptoms and types of schizophrenia. **20**
- Q.2.** Discuss how behavioral and cognitively based perspectives explain abnormal behavior. **20**
- Q.3.** Describe various theories of suicide. Explain assessment and treatment methods of suicidality. **20**
- Q.4.** What is mental retardation ? Describe various theories and treatment of mental retardation? **20**
- Q.5.** Explain theories and treatment methods of pathological gambling and intermittent explosive disorder. **20**
- Q.6.** Explain panic disorder and obsessive-compulsive disorder. **20**
- Q.7.** Discuss personality disorders within cluster 'A'. **20**
- Q.8.** What are paraphilias? Explain different types of paraphilias. **20**

*****

[वेळ : ३ तास]

[गुण : १००]

मराठी रूपांतर

- सुचना: १. खालीलपैकी कोणत्याही एका पद्धतीने प्रश्न सोडवा.
 अ) प्रश्न क्र. १. मधून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा व प्रश्न क्र. २ ते प्रश्न क्र. ८ मधून आणखीन कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
 किंवा
 ब) प्रश्न क्र. २ ते प्रश्न क्र. ८ मधून कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 २. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ अ) अपसामान्य वर्तनाच्या जैविक, मानसशास्त्रीय व समाजसांस्कृतिक कारणांची चर्चा करा. २०
- ब) शरीरप्रकारांकित (सोमॅटोफॉर्म) विकृतीशी संबंधित स्थितींचे वर्णन करा. शरीरप्रकारांकित विकृतीचे सिद्धांत व उपचार स्पष्ट करा. २०
- क) छिन्नमनस्कतेची विविध लक्षणे व प्रकार स्पष्ट करा. २०
- प्र.२. वर्तनात्मक व बोधनिक घटकांवर आधारित दृष्टिकोन अपसामान्य वर्तन कसे स्पष्ट करतात याची चर्चा करा. २०
- प्र.३. आत्महत्येवरील विविध सिद्धांतांचे वर्णन करा. आत्महत्याप्रवणतेचे परीक्षण व त्यावरील उपचार स्पष्ट करा. २०
- प्र.४. मनोमांद्य म्हणजे काय ? मनोमांद्येवरील सिद्धांत व उपचार यांचे वर्णन करा. २०
- प्र.५. जुगार व अधूनमधून घडणाऱ्या प्रक्षोभक वर्तनाशी संबंधित विकृती यांवरील सिद्धांत व उपचार पद्धती स्पष्ट करा. २०
- प्र.६. घबराट विकृती व अयथार्थ विचार व वर्तनविषयक विकृती स्पष्ट करा. २०
- प्र.७. 'अ' समुहातील व्यक्तिमत्त्व विकृतींची चर्चा करा. २०
- प्र.८. लैंगिक विकृती म्हणजे काय ? लैंगिक विकृतीचे वेगवेगळे प्रकार स्पष्ट करा. २०

*****

T.Y.B.A.
PSYCHOLOGY
INDUSTRIAL & ORGANISATIONAL PSYCHOLOGY
(PAPER-VI) (11TH MAY- 2018)

CODE No.00008119

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Figures to the right indicate full marks
  2. All answers should be written in the same answer book.
  3. Attempt Q. No.1 for 40 marks any two more questions from Q. No.2 to Q.No.6

OR

- Attempt any 4 from question no 2 to question no 6
4. Follow the same instruction as given above and also attempt Q.No.7 which is compulsory

Q.1	Answer any two of the following	40
	a) Discuss Application Blanks and Biodata inventories.	
	b) How do people Learn? Discuss psychological issues related with training.	
	c) Discuss in detail Burn out.	
Q.2	Explain performance appraisal methods for managers.	20
Q.3	Discuss leadership theories.	20
Q.4	Discuss personal characteristics & job satisfaction.	20
Q.5	Explain technological change and organizational structure.	20
Q.6	Write short notes on any four of the following	20
	a) Focus groups	
	b) Observations of shopping behaviour	
	c) Celebrity endorsement	
	d) Product Image	
	e) Buying habits & brand Loyalty	
	f) Advertising to people with disabilities	
Q.7	Write short notes on any four of the following	20
	a) Job Analysis	
	b) Checklist	
	c) Classroom lecture	
	d) Organisational Commitment	
	e) Charismatic Leader	
	f) Product value	

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना १) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

२) सर्व प्रश्नांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावीत

३) प्र.क्र १ हा ४० गुणांसाठी सोडवा व प्रश्न क्र २ ते ६ मधून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा
किंवा

प्रश्न क्र २ ते ६ मधून कोणतेही चार प्रश्न सोडवा

४) वरील सूचना शिवाय प्र. क्र.७ हा अनिवार्य आहे (एकूण पाच प्रश्न सोडवा)

प्र.१	खालील कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा	४०
	अ) अर्ज प्रपत्र आणि बायोडाटा प्रश्नावली या विषयी चर्चा करा.	
	ब) लोक अध्ययन कसे करतात प्रशिक्षणाशी संबंधित शिकण्याचे मनोवैज्ञानिक मुद्दे स्पष्ट करा.	
	क) Burnout ची चर्चा करा.	
प्र.२	व्यवस्थापकांचे/पर्यवेक्षकांच्या पद्धती स्पष्ट करा.	२०
प्र.३	नेतृत्वाचा सिद्धांताची चर्चा करा.	२०
प्र.४	व्यक्तिगत गुणवैशिष्ट्ये आणि कार्य समाधानाची चर्चा करा.	२०
प्र.५	तांत्रिक बदल आणि संघटनात्मक बांधणी/रचना स्पष्ट करा.	२०
प्र.६	संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार)	२०
	अ) केंद्रित समूह	
	ब) खरेदी वर्तनाचे निरीक्षण	
	क) ख्यातनाम वयक्तिकी मान्यता (celebrity endorsement)	
	ड) उत्पादनाची प्रतिमा	
	इ) खरेदी करण्याची सवय आणि व्यापाराच्या खुणेशी निष्ठा	
	ई) विकलंग व्यक्ती साठीच्या जाहिराती	
प्र.७	खालीलपैकी कोणतेही चार टिपा लिहा	२०
	१) कार्यविश्लेषण	
	२) चेकलिस्ट	
	३) वर्गातील अध्यापन (क्लासरूम लेक्चर)	
	४) संघटनात्मक जबाबदारी	
	५) आकर्षक/मोहक नेतृत्व	
	६) उत्पादनाचे मूल्य	

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Question Nos. 1 and 10 are compulsory.
  2. Attempt any two questions out of the remaining from each section.
  3. Attempt six questions in all.
  4. Both the sections should be written in the same answer book.
  5. Use of calculator is allowed. Each step of the calculator should be clearly written in the answer book.
  6. Figures to the right indicate full marks.
  7. Graph paper will be provided.

Section I

- Q. 1** Explain the concept of psychological testing and assessment. Describe the tools of assessment. (18)
- Q. 2** What is Test Reliability? Describe the split-half method of estimating reliability. (16)
- Q. 3** Explain the concept of Test Validity. Discuss construct validity with reference to evidence of homogeneity, change with age, pretest-posttest changes and evidence from distinct groups. (16)
- Q. 4** What is Item analysis? Explain Item discrimination Index and Item Difficulty index. (16)
- Q. 5** a) Describe the WAIS –III as a scale of intelligence. (08)
b) Describe the TAT as a method of personality assessment. (08)

Section II

- Q. 6** a) Describe the ratio scale of measurement. (03)
b) Prepare a frequency distribution table for the following scores. (10)
35, 44, 43, 44, 23, 32, 59, 34, 35
54, 25, 28, 48, 46, 22, 65, 45, 63
20, 45, 41, 15, 17, 31, 41, 32, 60
54, 50, 49, 48, 39, 49, 50, 16, 37
54, 55, 56, 57, 46, 58, 61, 37, 29,
N = 45
c) Draw a polygon for the data given above. (03)
- Q. 7** a) Describe the Median as a measure of central tendency. (03)
b) Calculate the Mean, Median and Mode for the following distribution. (13)

CI	f
70-74	1
65-69	3
60-64	4
55-59	7
50-54	11
45-49	8
40-44	4
35-39	2
	N = 40

- Q. 8** a) Describe the Standard Deviation as a measure of variability. **(03)**
 b) Calculate the Standard Deviation for the following distribution. **(09)**

CI	f
37-39	2
34-36	4
31-33	6
28-30	8
25-27	12
22-24	7
19-21	5
16-18	2
	N = 46

- c) Calculate P_{30} and PR of 20 for the above distribution. **(04)**

- Q. 9** Write short notes on any four of the following. **(16)**
 a) Kurtosis   d) Area under normal
 b) Skewness   e) Probability
 c) T score   f) Stanine

- Q. 10** a) What are the uses of correlation? **(04)**
 b) Calculate the rank order correlation for the following set of scores. **(13)**

X	Y
47	30
29	20
11	10
10	11
23	25
50	45
15	25
50	42

- c) Interpret your answer. **(01)**

*****

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. प्रश्न क्र. १ आणि प्रश्न क्र. १० अनिवार्य आहेत.
 २. प्रत्येक विभागातून उर्वरित प्रश्नापैकी प्रत्येकी दोन प्रश्न सोडवा.
 ३. एकूण सहा प्रश्न सोडवा.
 ४. दोन्ही विभागातील प्रश्न एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.
 ५. साधे गणयंत्रक वापरण्यास परवानगी आहे. गणितीय प्रक्रियेची प्रत्येक पायरी स्पष्टपणे लिहा.
 ६. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 ७. आलेख कागद पुरविला जाईल.

विभाग I

- प्र. १ मानसशास्त्रीय चाचणी आणि मुल्यनिर्धारण याची संकल्पना स्पष्ट करा. मुल्यनिर्धारणातील साधने विशद करा. (१८)
- प्र. २ चाचणीची विश्वासाहर्ता म्हणजे काय? अर्धखंडित विहवासहिता पद्धती सविस्तर विशद करा. (१६)
- प्र. ३ चाचणीची वैधता संकल्पना स्पष्ट करून रचित यथार्थता वयासोबत परिवर्तन घटनेतील एकजीनसत्व, पूर्वचाचणी आणि पुनरचाचणी बदल आणि विरोधी गटातील घटना यांची चर्चा करा. (१६)
- प्र. ४ घटक विश्लेषण म्हणजे काय? घटक भेदनिकृत निर्देशांक आणि घटक काठीण्य निर्देशांक यांचे स्पष्टीकरण द्या. (१६)
- प्र. ५ अ) बुद्धीमापनातील WAIS-III विशद करा. (०८)
 ब) व्यक्तिमत्व मुल्यमापनातील TAT विशद करा. (०८)

विभाग II

- प्र. ६ अ) मापानातील प्रमाण/दर मापन स्पष्ट करा. (०३)
 ब) खालील सुट्ट्या प्राप्तांकापासून वारंवारिता विभाजन तत्का तयार करा. (१०)
 ३५, ४४, ४३, ४४, २३, ३२, ५९, ३४, ३५
 ५४, २५, २८, ४८, ४६, २२, ६५, ४५, ६३
 २०, ४५, ४१, १५, १७, ३१, ४१, ३२, ६०
 ५४, ५०, ४९, ४८, ३९, ४९, ५०, १६, ३७
 ५४, ५५, ५६, ५७, ४६, ५८, ६१, ३७, २९
 N = ४५
 क) वरील विभाजन तक्त्याचा पॉलीगॉन काढा. (०३)

प्र. ७ अ) केंद्रीय प्रवृत्तीच्या परिणामातील मध्यांक आणि बहुलक काढा. (०३)

ब) खालिल वितरणाचा मध्य, मध्यांक आणि बहुलक काढा. (१३)

प्राप्तांक (CI)	वारंवारिता (f)
७०-७४	१
६५-६९	३
६०-६४	४
५५-५९	७
५०-५४	११
४५-४९	८
४०-४४	४
३५-३९	२
	N = ४०

प्र. ८ अ) परिवर्तनशिलतेच्या परिमाणातील प्रमाण विचलन विशद करा. (०३)

ब) खालील वितरणाचा प्रमाणविचलन (SD) काढा. (०९)

प्राप्तांक (CI)	वारंवारिता (f)
३७-३९	२
३४-३६	४
३१-३३	६
२८-३०	८
२५-२७	१२
२२-२४	७
१९-२१	५
१६-१८	२
	N = ४६

क) वरिल वितरणाच्या आधारे P_{30} आणि २० चा PR काढा. (०४)

प्र. ९ खालिलपैकी कोणत्याही ४ टिपा लिहा. (१६)

- अ) कर्टोसिस   ड) प्रसामान्य वक्रातील क्षेत्र
 ब) स्क्यूनेस   इ) संभाव्यता
 क) 'टी' गुणांक   फ) स्टानाईन

प्र. १० अ) सहसंबंधाचे उपयोग कोणते?

(०४)

ब) खालील संचातील श्रेणी-अंतर पद्धतीने सहसंबंध काढा.

(१३)

क्ष	य
४७	३०
२९	२०
११	१०
१०	११
२३	२५
५०	४५
१५	२५
५०	४२

क) आपल्या सहसंबंध अर्थ स्पष्ट करा.

(०१)

*****

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Attempt questions from one of the following:
    - a) Attempt any two questions from Q. No. 1 & any three questions from Q. No. 2 to Q. No. 8.
    - b) Attempt any five questions from Q. No. 2 to Q. No. 8.
  2. Figures to right indicate full marks.

- Q.1** A) How does humanistic perspective explain abnormal behavior? **20**
B) Discuss conversion disorder in detail. **20**
C) Explain biological perspective of mood disorder. **20**
- Q.2.** Describe important dimensions of mental status examination. **20**
- Q.3.** Discuss theories and treatment of panic disorder with agoraphobia. **20**
- Q.4.** Explain diagnostic features of fetishism, frotteurism, sexual sadism and sexual masochism. **20**
- Q.5.** Discuss biological and psychological treatment of schizophrenia. **20**
- Q.6.** Write Short notes on (**Any four**) **20**
a) Treatment of Borderline personality disorder
b) Paranoid personality disorder
c) Histrionic personality disorder
d) Obsessive compulsive personality disorder
e) Avoidant personality disorder
f) Dependent personality disorder
- Q.7.** Discuss characteristics, theories and treatment of mental retardation. **20**
- Q.8.** Describe kleptomania and pathological gambling in detail. **20**

*****

[वेळ : ३ तास]

[गुण : १००]

मराठी रूपांतर

सुचना: १. खालीलपैकी कोणत्याही एका पद्धतीने प्रश्न सोडवा.

अ) प्रश्न क्र. १. मधून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा व प्रश्न क्र. २ ते प्रश्न क्र.८ मधून आणखीन कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

किंवा

ब) प्रश्न क्र. २ ते प्रश्न क्र. ८ मधून कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ अ) मानवतावादी दृष्टिकोन अपसामान्य वर्तनांचे स्पष्टीकरण कसे करतो? २०
- ब) रूपांतरण विकृतीवर सविस्तर चर्चा करा. २०
- क) भावस्थितीविषयक विकृतीवरील जैविक दृष्टिकोन स्पष्ट करा. २०
- प्र.२. मानसिक स्थितीच्या परीक्षेतील महत्त्वपूर्ण पैलूंचे वर्णन करा. २०
- प्र.३. असुरक्षित जागांविषयक भयव्याकुलतेसहित घबराट विकृतीवरील सिद्धांत व उपचार यांची चर्चा करा. २०
- प्र.४. वस्तुलक्ष्यी लैंगिकता, घर्षण संबधित विकृती आणि लैंगिक परपीडन व आत्मपीडन यांची निदानात्मक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. २०
- प्र.५. छिन्नमनस्कतेवरील जैविक व मानसशास्त्रीय उपचारांची चर्चा करा. २०
- प्र.६. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) २०
- १) सीमारेषीय व्यक्तिमत्त्व विकृतीवरील उपचार
- २) संशयविक्षोभित व्यक्तिमत्त्व विकृती
- ३) उन्मादित व्यक्तिमत्त्व विकृती
- ४) अनिवार्य विचार व कृतीप्रधान व्यक्तिमत्त्व विकृती
- ५) वर्जनात्मक (अव्हॉइडंट) व्यक्तिमत्त्व विकृती
- ६) परावलंबी व्यक्तिमत्त्व विकृती
- प्र.७. मनोमांघतेची वैशिष्ट्ये, सिद्धांत आणि उपचार यांची चर्चा करा. २०
- प्र.८. चौर्यउन्माद आणि जुगाराचे व्यसन यांचे सविस्तर वर्णन करा. २०

*****

T.Y.B.A.

PSYCHOLOGY

INDUSTRIAL & ORGANISATIONAL PSYCHOLOGY

(PAPER-VI) (21TH MAY- 2018)

Q.P. Code : 27554

(3 Hours)

[Total Marks : 100

N.B. : (1) Attempt **Q.No.1** and attempt **any two** questions from **Q.No.2** to **Q.No.6** and **Q.No.7**.

OR

Attempt **any four** questions from **Q.No.2** to **Q.No.6** and **Q.No.7**.

(2) In **all** attempt **five** questions.

(3) **Figures** to the **right** indicate **full marks**.

1. Answer **any two** of the following : **40**
    - (a) Describe the Expectancy and need theories of motivation.
    - (b) Discuss the Trait approach & LMX theory of Leadership.
    - (c) Explain the Bureaucracy theory of Organization.
  2. Describe sources of recruiting, On campus recruiting and Realistic Job Preview (RJP). **20**
  3. Discuss on job training, vestibule training & apprenticeship. **20**
  4. Describe the personal antecedents of Job satisfaction. **20**
  5. Discuss merit rating techniques as method of subjective performance appraisal. **20**
  6. Define consumer Psychology. Describe importance of Advertisement and various types of advertisement appeals. **20**
  7. Write **any four** short notes of following : **20**
    - (a) Theory X & Theory Y.
    - (b) Reinforcement Theory.
    - (c) Interview.
    - (d) Organizational commitment.
    - (e) Product Packaging.
    - (f) MBO.
-

TURN OVER

2
(मराठी रुपांतर)
(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

सूचना : (१) प्रश्न क्र.१ सोडवा व प्रश्न क्र.२ ते प्रश्न क्र.६ पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा व प्रश्न क्र.७ सोडवा.
किंवा

प्रश्न क्र.२ ते प्रश्न क्र.६ पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा आणि प्रश्न क्र.७ सोडवा.

(२) एकूण पाच प्रश्न सोडवा.

(३) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा : ४०
(अ) प्रेरणेचा अपेक्षा सिध्दांत व गरजा सिध्दांत विशद करा.
(ब) नेतृत्वाचा गुणतत्त्व दृष्टिकोन व LMX सिध्दांताची चर्चा करा.
(क) संघटनेचा नोकरशाही (ब्युरोकसी) सिध्दांतावर सविस्तर टिपण करा.
२. नेमणुकीचे स्रोत, ऑनकॅम्पस नेमणूक आणि वास्तविक कामाचे प्रदर्षण (RJP) यावर स्पष्टीकरण करा. २०
३. कार्यस्थळी दिलेले प्रशिक्षण, व्हेस्टिबुल प्रशिक्षण व शिकाऊ कामगार याची चर्चा करा. २०
४. कार्यसमाधानाच्या व्यक्तिगत घटकाची (अँटीसिंडंटची) चर्चा करा. २०
५. व्यक्तिनिष्ठ कार्यप्रवर्तन मूल्यांकनातील मेरीट रेटिंग तंत्राची चर्चा करा. २०
६. उपभोक्ता मानसशास्त्राची व्याख्या द्या. जाहिरातीचे महत्त्व सांगून जाहिरातीद्वारा विविध आवाहनांचे प्रकार स्पष्ट करा. २०
७. खालीलपैकी कोणतेही चार टिपा लिहा : २०
(अ) क्ष-सिध्दांत व य-सिध्दांत.
(ब) प्रबलन सिध्दांत.
(क) मुलाखत.
(ड) संघटनात्मक जबाबदारी.
(इ) उत्पादनाची / प्रॉडक्ट बांधणी.
(फ) MBO.
-